

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА

№

2.

KURYER WILENSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ВТОРНИКЪ, 7-го Января. — 1847 — Wilno. WTOREK, 7-go Stycznia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 2-го Января.

Высочайшимъ Приказомъ, по Военному Вѣдомству, 6-го Декабря, произведены за отличие по службѣ, изъ Полковниковъ въ Генераль-Маюры: Командиръ 8-й Артиллерійской Бригады *Силстель*; Командиръ Рязанскаго Пѣхотнаго Полка *Щелкановъ*; Командиръ Гусарскаго Принца Фридриха Гессенъ-Кассельскаго Полка *Яфиловичъ 1 й*. — всѣ трое съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; Санктпетербургскій Брантъ-Маюръ, состоящій по Кавалеріи *Орловскій*, который и увольняется отъ службы, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья; Командиръ Томскаго Егерскаго Полка *Бурковский*, Командиръ Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Наслѣдника Цесаревича Полка Баронъ *Каульбарсъ 1 й*, — оба съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; Московскаго Жандармскаго Дивизиона *Семеновъ*, который и увольняется отъ службы, съ мундиромъ и пенсіономъ полного жалованья; Начальникъ Артиллеріи Войска Донскаго, состоящій по Гвардейской Конной Артиллеріи *Македонецъ*, съ состояніемъ по полевой Артиллеріи; Командиръ 2-й Гренадерской Артиллерійской Бригады, *Силборскій 2 й*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Командиръ 2-й Бригады Кавказскихъ Личейныхъ Баталіоновъ, состоящій по Арміи *Тимерманъ*; Начальникъ первыхъ четырехъ Округовъ Украинскаго Военнаго Поселенія, состоящій по Кавалеріи Баронъ *Рольцбергъ*, — оба съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ, и первый по Арміи, а послѣдній по Кавалеріи; Командиръ Кавказскаго Сапернаго Баталіона *Фелькнеръ*, съ состояніемъ по Сапернымъ Баталіонамъ и при Отдѣльномъ Кавказскомъ Корпусѣ; Лейбъ-Гвардіи Литовскаго Корпусъ и по Арміи; Командиръ Ольвиопольскаго Уланскаго Полка *Берсъ 3 й*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Лейбъ-Гвардіи Семеновскаго Полка *Уструговъ*, съ состояніемъ при Гренадерскомъ Корпусѣ и по Арміи; Командиръ Камчаткаго Егерскаго Полка *Колзиковъ*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Лейбъ-Гвардіи Вольшскаго Полка *Ольшевскій*, съ состояніемъ при Гренадерскомъ Корпусѣ и по Арміи; Лейбъ-Гвардіи Преображенскаго Полка *Валтинъ*, съ состояніемъ при Запасныхъ Гвардейскихъ войскахъ и по Арміи; Командиръ Ескадра Пѣхотнаго Полка *Энгельгардтъ 5 й*, съ оставленіемъ въ настоящей должности; Лейбъ-Гвардіи Московскаго Полка *Лазода*, съ состояніемъ при Гвардейскомъ Корпусѣ; Командиръ 3-й Конно-Артиллерійской Бригады

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 2-go Stycznia.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 6-go Grudnia, za odznaczenie się w służbie mianowani, Półkownicy Jenerał-Majorami: Dowódca 8-jej Brygady Artylleryi *Sykstel*; Dowódca Riazanśkiego Półku Pieszego *Szczotkanow*; Dowódca Półku Huzarów Xięcia Fryderyka Hessen-Kassel'skiego *J. Jimowicz 1-szy*. — wszyscy trzej z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach; St. Petersburgskiej ogniowej straży, liczący się w Kwaleryi *Orłowski*, który przycem uwolnia się ze służby, z mundurem i pensją całej gaży; Dowódca Tomskiego Półku Strzelców *Barrowski*; Dowódca Półku Dragonów Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI NASTĘPCY CESARZEWICZA Baron *Kaulbars 1-szy*, — obaj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach; Moskiewskiego Dywizyonu Żandarmów, *Siemionow*, który przycem uwalnia się ze służby, z mundurem i pensją całej gaży; Naczelnik Artylleryi Wojska Dońskiego, liczący się w Konnej Artylleryi Gwardyi *Makiedonie*; z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku i z liczeniem się w Artylleryi Polowej; Dowódca 2-jej Brygady Artylleryi Grenadyerów, *Simborski 2-gi*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Dowódca 2-jej Brygady Kaukaskich Batalionów Liniowych, liczący się w Armii *Timmerman*; Naczelnik pierwszych czterech Okręgów Wojskowego Osiedlenia Ukrainy, liczący się w Kwaleryi Baron *Rolberg*, — obaj z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach, i z liczeniem się, pierwszy w Armii, a ostatni w Jeździe; Dowódca Kaukaskiego Batalionu Saperów *Felkner*, z liczeniem się w Batalionach Saperów i z zostawieniem przy Oddzielnym Korpusie Kaukaskim; Litewskiego Półku Przybocznej Gwardyi *Kozłow*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Dowódca Olwipolskiego Półku Utanów *Berg 3-ci*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Siemionowskiego Półku Przybocznej Gwardyi *Ustrugow*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Dowódca Kamczackiego Półku Strzelców *Kolzakow*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Wołyńskiego Półku Przybocznej Gwardyi *Olszewski*, z liczeniem się przy Korpusie Grenadyerów i w Armii; Преображенскаго Półku Przybocznej Gwardyi *Bachtin*, z liczeniem się przy Zapasnych Wojskach Gwardyi i w Armii; Dowódca Jeleckiego Półku Pieszego *Engelhardt 5-ty*, z pozostaniem w dotychczasowym obowiązku; Moskiewskiego Półku Przybocznej Gwardyi *Ergoda*, z liczeniem się przy Korpusie Gwardyi; Dowódca 3-jej Brygady Konnej Artylleryi i N. 5-go Konnej Lekkiej Bateryi *M. twejew 2-gi*, z pozostaniem Dowódca teŝe Brygady; Dowódca Naukowego Batalionu Saperów *Chomutow 2-gi*; Dowódca Półku Kirassyerów Jego CESARSKIEJ WYSOKOŚCI Xięcia

и Конно-Легкой № 5-го Батареи *Матеевъ 2-й*, съ оставленіемъ Командиромъ той же бригады; Командиръ Учебнаго Сапернаго Баталіона *Холмубовъ 2-й*; Командиръ Кирасирскаго Его Императорскаго Высочества Принца Петра Ольденбургскаго Полка *Тилковскій*, — оба съ оставленіемъ въ насающихся должностяхъ; Командиръ эскадрона Школы Гвардейскихъ Кавалерійскихъ Юнкеровъ, Лейбъ-Гвардіи Коннаго Полка Баронъ *Каульбарсъ*, съ состояніемъ по Кавалеріи; Командиръ Сибирскаго Уланскаго Полка *Дугинскій*; Командиръ Уланскаго Его Высочества Принца Александра Гессенскаго Полка *Ровъ 3-й*; Командиръ Драгунскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Константина Николаевича Полка *Барксъ-Петровскій*; — все трое съ оставленіемъ въ настоящихъ должностяхъ; въ Полковники: Гренадерскаго Короля Фридриха Вилгельма III Полка, изъ Подполковниковъ *Вильмушевъ 2-й* и *Коневъ 2-й*; Лейбъ-Гвардіи Гродненскаго Гусарскаго Полка изъ Ротмистровъ *Рожновъ*. — Назначены: Исправляющій должность Дежурнаго Генерала Главнаго Штаба Его Императорскаго Величества, Свиты Его Величества Генералъ-Маіоръ *Игнатъевъ 2-й*, Генералъ-Адъютантомъ къ Его Императорскому Величеству, съ утвержденіемъ въ должности Дежурнаго Генерала Главнаго Штаба Его Величества; Членъ Военнаго Совѣта, Генералъ отъ Инфантеріи *Шубертъ*, Директоромъ Военно-Ученаго Комитета, съ оставленіемъ и въ прежнихъ должностяхъ; Начальникъ Инженеровъ Гвардейскаго и Гренадерскаго Корпусовъ, Генералъ-Лейтенантъ *Витовтовъ*, Начальникомъ Штаба Его Императорскаго Высочества, Главнокомандующаго сими Корпусами.

— Изъ Министерства Финансовъ выданы, 9-го Октября 1846 года, слѣдующія привилегіи: 1) Французскому подданному Лефевру, шестилѣтняя, на новоизобрѣтенный способъ буренія артезіанскихъ колодезь, и 2) Бельгійскому подданному Графтію и Австрійскому Юсту, пятилѣтняя, на новоизобрѣтенный способъ устройства осей въ экипажахъ съ усовершенствованіемъ втулокъ.

Изъ Казани сообщаютъ, что пребывающій тамъ съ нѣкотораго времени музыкальный артистъ на Фортепьянъ, Г. Пиццъ, Венгерскій уроженецъ, родственникъ знаменитаго Листа, далъ тамъ нѣсколько концертовъ къ совершенному удовольствію публики; онъ оттуда отправляется въ Москву, а потомъ и въ Вильну.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 22 Декабря.

Неоднократное занятіе вольнаго города Кракова и области оного, войсками трехъ Покровительствующихъ Державъ, подало поводъ къ замѣчаніямъ и представленіямъ Французскаго и Англійскаго кабинетовъ, касательно существованія этого вольнаго города, какъ равно въ отношеніи правъ вмѣшательства, къ коимъ тѣ кабинеты имѣютъ притязаніе, по поводу совместнаго подписанія дополнительнаго акта къ Вѣнскому конгрессу. Г. Гизо объявилъ, что представленія эти касались независимаго существованія Кракова, а равно права не упускать изъ вида участи этого города, которое принадлежить всѣмъ державамъ, подписавшимъ Вѣнскій трактатъ: такъ называетъ онъ дополнительный актъ. Права, присвоенныя городу Кракову отдѣльными трактатами, утверждены включеніемъ важнѣйшихъ постановленій этихъ трактатовъ въ дополнительный актъ. Никто однако же не думалъ доказывать, что трактаты 1815 года, не могутъ подвергаться ни какимъ измѣненіямъ; учрежденіе Королевства Бельгійскаго, являе всего опровергаетъ это мнѣніе. Однако же, по законамъ, это могло послѣдовать единственно по совѣщанію и соизволенію всехъ державъ, подписавшихъ дополнительный актъ. На вопросъ, почему въ Краковѣ нѣтъ Французскаго консула, Г. Гизо не отвѣчалъ положительно, а объявилъ, что событія побудили къ временному и чисто военному занятію Кракова, и что политическое существованіе вольнаго города не будетъ нарушено. Въ такомъ положеніи находились вещи, по словамъ Г. Гизо въ Июль. Со стороны Англійскаго кабинета послѣдовало позднее болѣе рѣшительное изъясненіе его мнѣній о снхъ отношеніяхъ. Лордъ Пальмерстонъ

Piotra Oldenburgskiego Timkowski, — обая з позостаніемъ въ тотычезасовыхъ обовіязкахъ; Dowódzca szwadronu Szkoły Jankrów Konnej Gwardyi, Konnego Pólku Przybocznej Gwardyi Baron *Kaulbars*, z liczeniem się w Jeździe; Dowódzca Syberyjskiego Pólku Ulanów *Duczyński*; Dowódzca Pólku Ulanów Jego Wysokości Xięcia Alexandra Hesskiego *Roop 3-ci*; Dowódzca Pólku Dragonów Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Konstantego *Nikolajewicza Bark-Piotrowski*, — wszyscy trzej z pozostaniem w dotychczasowych obowiązkach. — Półkownikami: Podpółkownicy Pólku Grenadyerów Króla Fryderyka Wilhelma III *Bielohuzow 2-gi* i *Kopjew 2-gi*; Rotmistrz Grodzińskiego Pólku Huzarów Przybocznej Gwardyi *Roźnow*. — Mianowani: Sprawujący obowiązek Dyżurnego Jenerała Głównego Sztabu Jego Cesarskiej Mości, Jenerał-Major Orszaku Jego Cesarskiej Mości *Ignatjew 2-gi*, Jenerał-Adjutantem Cesarza Jego Mości, z utwierdzeniem w obowiązku Dyżurnego Jenerała Głównego Sztabu Jego Cesarskiej Mości: Członek Rady Wojennej, Jenerał Piechoty *Szubert*, Dyrektoremъ Военно-Наукового Комитету, z pozostaniem i w dotychczasowych obowiązkach; Naczelnik Inżynierów Korpusów Gwardyi i Grenadyerów, Jenerał-Porucznik *Witowtow*, Naczelnikiem Sztabu Jego Cesarskiej Wysokości, Głównodowodzącymъ temi Korpusami.

— Ministerstwo Skarbu wydało, 9-go Listopada 1846 roku, następnę przywileje: 1) Poddanemu Francuzkiemu *Lefevre* przywilej sześciolętni, na nowo-wynaleziony sposób wiercenia studni artezyjskich, i 2) poddanemu Belgijskiemu *Graftiou*, oraz poddanemu Austriackiemu *Just*, przywilej pięcioletni, na nowo-wynaleziony sposób urządzania osi pojazdowych, z udoskonaleniem buksz.

Z Kazania donoszą, iż bawiący tam od niejakiego czasu artysta muzyczny na fortepianie P. Push, rodem Węgiel, blizki krewny sławnego Liszta, w kilkakrotnych koncertach zadowolniejszy zupełnie licznę zgrupowaną się publiczność, a wybiera się ztamtąd w podróż do Moskwy, a następnie do Wilna.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R I A.

Wiedeń, 22 grudnia.

Wielokrotne zajmowanie byłego wольного miasta Krakowa i jego okręgu przez wojska trzech Opiekunujących Mocarstw, stało się powodem przedstawień i uwag ze strony gabinetów: francuzkiego i angielskiego, w interesie existencyi tegoż wольного miasta, jak również w interesie prawa interweneyi, do jakich też gabinety roszezą sobie prawo, z tytułu spólnego podpisania aktu dodatkowego do kongressu Wiedeńskiego. P. Guizot oświadczył, że przedstawienia rzeczzone tyczyły się niezależnej existencyi Krakowa oraz prawa niespuszczenia z oka losu tego miasta, służącego wszystkim mocarstwom, które podpisały traktat Wiedeński: tak bowiem nazywa on akt dodatkowy. Prawa przyznane miastu Krakowowi przez traktaty oddzielne, zostały zatwierdzone przyjęciem najważniejszych postanowień tych traktatów do aktu dodatkowego. Nikt jednak nie myślał dowodzić, że traktaty z 1815 roku nie mogą ulegać żadnej zmianie, albowiem utworzenie Królestwa Belgijskiego jest najlepszym przeciw podobnemu twierdzeniu dowodem; jednakże, według prawa, mogło to nastąpić jedynie [za naradą i przychyleniem się wszystkich Mocarstw, które akt dodatkowy podpisały. Na zapytanie, dla czego nie ma Konsula francuzkiego w Krakowie, P. Guizot nie odpowiedział szczegółowo: oświadczył jednakże, „iż wypadki zmusiły do chwilowego i czysto militarnego zajęcia Krakowa, i że polityczna existencya wольного miasta nie zostanie narazona.“ Tak stoją rzeczy, mówił P. Guizot w Czerwcu. Ze strony gabinetu angielskiego wyszło świeższe i jeszcze bardziej stanowcze oświadczenie jego zdania o tych stosunkach. Lord Palmerston bowiem, w dniu 17-m sierpnia, oświadczył: że traktat Wiedeński zostaje stanowiskiem do zapatrywania się na te stosunki. „Nie można zaprzeczyć, dodał tenże, że

объявилъ 17 Августа, что Вѣнскій трактатъ остается руководствомъ для сихъ соотношеній. Нельзя не сознаться (продолжаетъ онъ) что по поводу насильственныхъ событий, онъ нарушенъ, потому, что трактатъ сей положительно опредѣляетъ, что Краковъ имѣеть быть вольнымъ городомъ; на такое условие согласилась не только Россія, Австрія и Пруссія, но также Великобританія, Франція, и прочія державы, подписавшія трактатъ. Краковъ отданъ подъ покровительство трехъ первыхъ державъ, чтобы имѣть ручательство его независимости; но трактатъ не представляетъ имъ никакихъ правъ и только налагаетъ на нихъ обязанность охранять права города. Съ другой стороны, Краковъ долженъ исполнить обязанности и нести отвѣтственность независимаго государства, и для того не долженъ терпѣть у себя лицъ опасныхъ для другихъ державъ, и какъ сказано, если нельзя достигнуть этого, если Краковъ не исполняетъ своихъ обязанностей, тогда предстоить война. Лордъ Пальмерстонъ призналъ, что обстоятельства оправдываютъ послѣднее занятіе Кракова; полагалъ однако же, что Покровительствующія державы обязаны, по устраненіи сихъ обстоятельствъ, возстановить независимость, и ожидалъ этого потому, что Вѣнскій трактатъ, т. е. дополнительный актъ онаго долженъ быть признаваемъ за цѣлое. Нельзя допустить, чтобы одно правительство исполняло обязанности этого трактата, а другое нѣтъ. Государствамъ Германіи наиболее важно сохраненіе этого трактата, а предусмотрительность ихъ должна была постичь, что если Вѣнскій трактатъ не имѣеть силы на берегахъ Вислы, то не можетъ быть болѣе обязательнымъ на Рейнѣ или По. Что онъ не упуститъ также обратиться съ представленіями въ этомъ духѣ къ тремъ покровительствующимъ державамъ, и убѣдить, что державы сии возстановятъ указанный Вѣнскимъ трактатомъ бытъ Кракова, какъ только обстоятельства дозволитъ это. Лордъ Пальмерстонъ также не далъ объясненій, почему не исполнилъ объявленнаго имъ въ 1836 году намѣренія: послать въ Краковъ Англійскаго консула; самъ однако же приговорила, что дѣйствительно въ 1815 году не помыслили о событіяхъ, которыя подали поводъ къ временному занятію Кракова и о томъ, что когда либо въ столицахъ Европы учредятся комитеты и будутъ формировать возстанія.

Теперь, чтобы въ этихъ отзывахъ Французскаго и Англійскаго кабинета указать несправедливость проистекающую отъ ошибочнаго толкованія трактатовъ и событий, надобно внимательно разсмотрѣть положеніе дѣла Кракова на конгрессѣ, трактаты къ этимъ дѣламъ относящіеся сущность дополнительнаго акта, и отношенія къ онымъ. Англія и Франція дѣйствительно участвовали въ преніяхъ о судьбѣ бывшаго Герцогства Варшавскаго, часть котораго составлялъ и Краковъ, но вовсе не участвовали въ трактатахъ заключенныхъ 3 (15) Мая 1815 года, между Россіею и Австріею и между Россіею и Пруссіею, а равно въ дополнительномъ договорѣ исключительно о Краковѣ, заключенномъ того же числа между теми же державами. Во вступленіи трактата между Россіею и Пруссіею изъяснено, что статьи для обоюднаго трактата составлены совместно означенными тремя державами. Въ дополнительномъ трактатѣ о Краковѣ опредѣлительно сказано, что по условіямъ онаго, статьи относительныхъ трактатовъ о нейтралитетѣ, вольности и независимости Кракова, намѣрены они привести въ исполненіе. Трактаты сии заключены только тремя державами. Краковъ не участвовалъ и не могъ участвовать въ оныхъ, потому что бытъ независимаго государства получилъ онъ силою этихъ трактатовъ. Замѣтимъ еще, что послѣ того, кроме утвержденія договаривавшихся трехъ покровительствующихъ державъ, не послѣдовало никакого другаго формальнаго утвержденія, ниже признанія нейтралитета (какъ въ Швейцаріи) со стороны прочихъ Европейскихъ державъ. Франція и Великобританія не были въ этихъ трактатахъ договаривающимися сторонами, и положеніе ихъ, въ этомъ отношеніи, какъ и другихъ подписавшихъ, кроме трехъ державъ, вовсе не имѣло ни малѣйшаго заключенія дополнительнаго акта къ Вѣнскому трактату. Дополнительный актъ состоялся въ слѣдствіе желанія подписавшихъ Парижскій трактатъ 30-го Мая 1814 года, чтобы разнородныя постановленія Вѣнскаго конгресса, заключающія въ себѣ общую пользу, влѣстить въ одинъ обоюдный договоръ, и взаимно ихъ утвердить. Приложение упоминаема въ 118 ст. дополнительнаго акта, къ коимъ относятся такъ

остатними wypadkami traktat ten został naruszony, ponieważ on wyraźnie stanowi, iż Kraków ma być miastem wolnym, na który to warunek zgodzili się, nie tylko Rosya, Austria i Prussy, ale Wielka Brytania i Francya, oraz inne mocarstwa, które traktat Wiedeński podpisały. Oddano Kraków pod opiekę trzech pierwszych Mocarstw, by znaleźć rękojmię jego niezależności; traktat zaś nie daje im żadnego prawa i tylko nakłada na nie obowiązek czuwania nad jego swobodami. Z drugiej strony, Kraków wypełniać powinien obowiązki i ponosić odpowiedzialność państwa niezależnego. Dla tego nie powinien cierpieć żadnych indywiduów niebezpiecznych dla innych krajów; gdy zaś jak wyrzeczono, nie można tego otrzymać, gdy Kraków nie wypełnia swoich obowiązków, wówczas pozostaje tylko wojna. Ostatnie zajęcie Krakowa, uważał Lord Palmerston za usprawiedliwione okolicznościami; mniemał jednak, że Mocarstwa Opiekunecze są obowiązane, po usunięciu tych okoliczności, do przywrócenia niezależności, i oczekiwał tejże. Albowiem traktat Wiedeński, t. j. znowu akt dodatkowy, musi być uważanym jako całość. Nie można dozwolić, by jeden rząd jednostronnie zobowiązania tego traktatu dopełniał, a drugi nie. Niemieckim mocarstwom szczególnie o jego utrzymanie chodzić powinno, a ich rozstrojność musiała zrozumieć, że traktat Wiedeński, jeżeli nie jest ważnym nad Wisłą, nie może być ważniejszym nad Renem lub Po. Nie zaniedba także uczynić w tym duchu przedstawień do Mocarstw Opiekunecznych, i ma przekonanie, że trzy pomienione Mocarstwa przywrócą Kraków do stanu, wskazanego traktatem Wiedeńskim, skoro tylko okoliczności na to pozwolą. Lord Palmerston także nie chciał dać objaśnień, dla czego nie wypełnił objawionego przezeń w roku 1836 zamiaru posłania Konsula angielskiego do Krakowa; dodał jednakże sam, że wprowadzić w 1815 roku, nie myślało o wypadkach, które dziś wywołały czasowe zajęcie, ani o tém, że kiedykolwiek w stolicach Europy zasiądą komiteta i organizować będą powstania.

By teraz w tych oświadczeniach francuzkiego i angielskiego gabinetu poznać niesłuszność, wynikającą ze złego pojęcia traktatów i wypadków, pilnie należy rozważyć stan sprawy Krakowa na kongressie, traktaty jęj dotyczące, istotę aktu dodatkowego, równie jak ich wzajemne stosunki. Wprowadzić Anglija i Francya miały udział w rozprawach nad losem byłego Xięstwa Warszawskiego, którego część Kraków stanowi; weale jednakże nie należały do traktatów, w tym przedmiocie zawartych pod dniem 3 (15) maja 1815 roku, pomiędzy Rosją i Austryją i pomiędzy Rosją a Prussami, oraz do traktatu dodatkowego o Krakowie w szczególności, który pomiędzy temi Mocarstwami pod tą samą datą został zawartym. Wyraźnie czytamy we wstępie do traktatu pomiędzy Rosją i Prussami, że artykuły tegoż, wspólnie dla wzajemnego traktatu pomiędzy rzeszonemi trzema Mocarstwami zostały ułożone; w dodatkowym zaś traktacie o Krakowie wyraźnie powiedziano, że za pomocą jego, artykuły ich właściwych traktatów o neutralności, wolności i niezależności Krakowa, mają zamiar w wykonanie wprowadzić. Do tych trzech traktatów nikt nie należy, tylko trzy Mocarstwa. Kraków nie ma w nich żadnego udziału i mieć go nie mógł, albowiem dopiero przez te traktaty otrzymał istnienie jako państwo niezależne. Uczynimy tu jeszcze uwagę, iż potem nie miało miejsca żadne inne formalne uznanie, prócz owego ze strony trzech kontraktujących Mocarstw Opiekunecznych, ani nawet uznanie neutralności (jak to miało miejsce dla Szwajcaryi) ze strony innych mocarstw Europejskich nie nastąpiło. Francya i Wielka Brytania, w pomienionych traktatach, nie były stronami układającymi się, a położenie ich w tym względzie nie zmieniło się weale podpisaniem dodatkowego aktu traktatu Wiedeńskiego, równie jak innych podpisujących, oprócz trzech Mocarstw. Akt dodatkowy nastąpił w skutek żądania autorów traktatu Paryzkiego z 30 go maja 1814 roku, by różnorodne a mające ogólny interes postanowienia kongressu Wiedeńskiego, zgromadzić razem w jednym wspólnym układzie i wzajemnie zatwierdzić. Annexa w artykule 118 aktu dodatkowego wspomniane, do których także należą trzy traktaty z 3 (15) kwietnia 1815 r., należy uważać za przyjęte przez akt dodatkowy. Akt ten z resztą nie nowego stworzyć nie mógł, ani miał na

же три трактата отъ 3 (15) Апрѣля 1815 года, слѣдуетъ признавать утвержденными дополнительнымъ актомъ. Актъ этотъ не могъ произвести ничего новаго, и не имѣлъ того въ виду; цѣль оного состояла только въ томъ, чтобы договоръ сторонъ освѣтить взаимнымъ утвержденіемъ. Отдѣльные трактаты трехъ державъ о Краковѣ, приняты были всеми подписавшими дополнительный актъ и тѣмъ только, по силѣ того акта, подписавшіе оный не суть договоръ ривающимися сторонами во всѣхъ трактатахъ утвержденныхъ симъ актомъ; а только, въ извѣстномъ отношеніи; поручителями въ исполненіи оныхъ. Франція и Великобританія могли бы на основаніи своихъ правъ, вмѣшаться въ отношенія Кракова, но только въ случаѣ несогласія трехъ державъ. Большаго права ни въ какомъ отношеніи не лѣзя извлечь изъ того, что они подписали дополнительный актъ, потому что актъ этотъ не вмѣщаетъ въ себѣ никакого постановленія; что безотносительное сохраненіе изложенныхъ въ ономъ условій, остается подъ исключительнымъ ручательствомъ подписавшихъ. По сей причинѣ, ручательства условенныя и принятыя въ дополнительномъ актѣ, обязываютъ подписавшихъ только къ тому, къ сохраненію чего обязались договаривающіеся особыми трактатами, а подписавшимъ предоставляютъ только права ручательства и охраненія противъ односторонняго нарушенія сихъ трактатовъ. Если таковой спеціальнѣйшій трактатъ, по совершенному соглашенію договаривавшихся, будетъ измѣненъ или упраздненъ, Франція и Англія не имѣютъ права вмѣшательства. Онѣ могутъ входить съ дружественными представленіями, но права, предоставленныя имъ дополнительнымъ актомъ, не простираются далѣе. Много можно бы еще сказать, если бы мы поручителямъ признали право на то, отъ чего нынѣ отказываются главно-договаривавшіеся стороны. Не возможно распространить этого ручательства на Краковъ, по праву его сослаться на это, тѣмъ болѣе, что стороны сии этого не сдѣлали. Примѣръ Французскаго министра иностранныхъ дѣлъ по Бельгійскому вопросу приведемъ неумѣстно, потому что въ этомъ случаѣ дѣло шло о трактатѣ съ Королемъ Голландскимъ, заключенномъ 31 Мая 1813 года, измѣненіе котораго требовало утвержденія. Въ отношеніи же Кракова не существуетъ никакого трактата, требующаго утвержденія этого города касательно упраздненія или измѣненія его силы. Мы можемъ только обратить вниманіе, что въ трактатѣ о Бельгіи, заключенномъ въ Лондонѣ 19 Апрѣля 1839 г., не упомянуто даже о дополнительномъ актѣ; который можно почитать общимъ утвержденіемъ, а ссылаются на трактатъ 31 Мая 1815 г. и въ 3 статьѣ упоминаютъ о немъ, какъ объ основаніи. По этому Франція и Англія несправедливо присвоиваютъ себѣ право вмѣшательства въ дѣла Кракова, относительно отмѣны трактатовъ заключенныхъ тремя державами, которые исключительно участвовали въ оныхъ. Въ заключеніи приведемъ только мнѣніе изъ Исторіи Бюла о системѣ Европейскихъ государствъ (т. 3 стр. 536) „что народное право проистекаетъ не отъ трактатовъ а отъ превосходства нравственной силы; что оно никогда не можетъ быть позитивно а удобоприлемо, и что въ отношеніи Вѣнскаго конгресса, утѣшительно было, что запутанное положеніе дѣлъ, въ чемъ оно само не устроилось, удалось уладить на нѣкоторое время.

Франція

Парижъ, 27 Декабря.

Король отправился вчера въ Сень-Клу; и того же дня, вечеромъ, возвратился въ Парижъ. Принцъ Жуэвильскій выѣхалъ въ Шербургъ.

— Референдарій палаты перовъ официально пригласилъ перовъ, находящихся въ столицѣ, чтобы они прибыли въ день Новаго Года въ часъ полудни, во дворецъ, для поздравленія Короля.

— Королевскимъ постановленіемъ открытъ военному министру кредитъ въ 3,036,995 фр., по случаю возвысившихся цѣнъ на продовольствіе и фуражъ.

— Въ *Journal des Débats* полагаютъ, что предстоящее собраніе палатъ, засѣданія коихъ начнутся 11 Января, будетъ одно изъ важнѣйшихъ, бывшихъ во Франціи въ теченіе 15 лѣтъ; надѣются однако же, что г-нъ Гизо съ успѣхомъ разрѣшитъ всѣ вопросы.

celu: chciał on tylko kontraktującym nadać poświęcenie wspólnej sankcji. Przez to tylko, że szczegółowe traktaty trzech Mocarstw o Krakowie przyjętemi zostały przez wszystkich podpisujących akt dodatkowy, tenże akt nie uczynił wcale podpisujących stronami wszystkich tymże aktem zatwierdzonych traktatów, o ile niemi wprzódnie byli, ale tylko w pewnym względzie poręczycielami ich wykonania. Pod względem stosunków Krakowa, Francya i Wielka Brytania miałyby prawo mieszania się na mocy tej swojej własności, gdyby zaszedł wypadek niezgody pomiędzy trzema Mocarstwami. Dalszego prawa pod żadnym względem nie można wyprowadzić z podpisania przez nie aktu dodatkowego, ponieważ tenże akt nie obejmuje żadnego postanowienia, iż bezwzględnie utrzymanie przedmiotów w nim zawartych pod wyłączną ręką podpisujących zostaje. Dla tego ręką podpisujących do tego tylko zobowiązywać, do utrzymania czego zobowiązały się strony traktatami specjalnemi, a podpisującym nadaje tylko prawo ręką i obrony przeciw jednostronnemu znieważeniu tychże traktatów. Jeżeli więc podobny traktat specjalny, za wspólną zgodą stron kontraktujących, zmienionym lub zniesionym zostanie, Francya i Anglia nie mają żadnego prawa mieszania się w te sprawy. Mogą czynić przyjaźne przedstawienia, dalej jednak nie sięga ich prawo z aktu dodatkowego. Za dalekoby nas to zawiodło, gdybyśmy prostym poręczycielom przyznali prawo utrzymania tego, od czego zgodnie odstępują strony, głównie kontraktujące. Niepodobna rozciągnąć tej ręką do Krakowa, jako upoważnionego do powołania się na nią, tem bardziej, że to nie miało miejsca ze strony głównie kontraktujących. Przykład francuzkiego Ministra spraw zagranicznych z Belgią źle jest wybranym; w tym wypadku bowiem chodziło o traktat z Królem Holenderskim, zawarty w dniu 31 m. maja 1815 roku, którego zmiana potrzebowała zatwierdzenia. Względem Krakowa zaś nie ma żadnego traktatu, któryby potrzebował zatwierdzenia tegoż miasta co do zniesienia lub zmiany. Możemy tylko zwrócić uwagę, że w traktacie z powodu Belgii, zawartym w Londynie 19 kwietnia 1839 roku, nie powołano się nawet na akt dodatkowy, jako noszący charakter sankcji ogólnej, ale na traktat z 31 maja 1815 roku, i ten, jako podstawę w artykule 3 m. wymieniono. Dla tego wszelkie prawo Francyi i Anglii występowania w sprawie Krakowa, przeciw zniesieniu owych traktatów przez trzy Mocarstwa, które same tylko w tych traktatach udział miały, jest niesprawiedliwionem. W końcu przypomnimy tylko z *Historii Europejskiego systematu państw* (3 tom, str. 539); przez Булау, „że prawo narodów nie z traktatów lecz z potężniejszej siły publicznej moralności wypływa; że prawo to nigdy nie może być razem pozytywnem i praktycznym, i że pod względem kongressu Wiedeńskiego, tém przynajmniej można się cieszyć, iż powikłany stan rzeczy, o ile się tenże sam nie uporządkował, zdołano na czas jakiś dobrze urządzić.

Франсуа

Парижъ, 27 grudnia.

Wczoraj wyjeżdżał Król do St. Cloud, a wieczorem wrócił do Paryża. Xiążę Joinville udał się do Zerburga.

— Wielki referendarz Izby Parów wezwał urzędowanie Parów znajdujących się w stolicy, aby dla złożenia Królowi życzeń przybyli do zamku w dzień Nowego Roku, o godzinie piérwszej.

— Postanowieniem Królewskim udzielony został Ministrowi wojny nadzwyczajny kredyt w ilości 3 036,995 fr., a to z powodu wyższych cen żywności i furazju.

— *Journal des Débats* mniema, że posiedzenie tegoż Izby, które rozpocznie się 11-go stycznia, będzie jednym z najwazniejszych, jakie Francya miała od lat 15 tu; ufa jednak talentowi P. Guizot, że wszystkie najdrażniejsze kwestye z najzupełniejszym powodzeniem załatwi.

— Въ палатѣ депутатовъ, въ числѣ 159 членовъ, состоитъ: 66 адвокатовъ и нотаріусовъ, 7 лекарей, 44 человека военнаго званія, 52 гражданскаго чиновника, 13 вице-герольдъ гражданскаго вѣдомства, 27 членовъ купческаго сословія, 8 заводчиковъ, 8 владѣльцевъ стекляннхъ фабрикъ, 6 министровъ, 15 членовъ академіи, 5 дипломатовъ, 6 литераторовъ, 3 редактора журналовъ и 115 помѣстныхъ владѣльцевъ.

— Французскій консулъ, Барбе-де-Жун, оставилъ островъ св. Маврикія и отправился на островъ Бурбонъ, гдѣ ожидаетъ новыхъ инструкцій. По донесеніямъ съ острова Бурбона, Г. Барбе еще прежде жаловался на оскорбленія со стороны англійскихъ властей. При приѣмѣ губернатора ему не оказало преимуществъ, на которое онъ имѣлъ право; сверхъ сего, при одномъ официальномъ праздникѣ предложенъ былъ тостъ въ честь французскаго Короля, послѣ тоста въ честь герцога Веллингтона, и потому-то не хотѣлъ онъ присутствовать на пирѣ, данномъ въ честь адмирала Дакра, и не счелъ долгомъ посѣтить его.

— Бѣжавшій изъ плѣна отъ Абд-эль-Кадера, полковникъ Гурби де Коньяръ, 16 Декабря прибылъ въ Марсель съ товарищами своего плѣна. По его рассказамъ, источники эмира совершенно оскудѣли; незначительное число Арабовъ, сопровождающихъ его, находится въ совершенномъ разстройствѣ.

— Лаббѣ Вейсеръ, редакторъ журнала *Ami de la Religion*, назначенъ тайнымъ совѣтникомъ Пия IX.

29 Декабря.

Въ *Gazette de France* напечатано: Известно, что дипломатическій корпусъ имѣетъ обыкновеніе приносить Королю поздравленія въ Новый Годъ, въ Тюльери, а папскій нунцій произноситъ рѣчь отъ имени своихъ соотечественниковъ. И въ нынѣшнемъ году дипломатическій корпусъ собирався, для составленія сей рѣчи, въ заключеніе коей упомянуто было объ испанскихъ бракосочетаніяхъ. „Франція, — было сказано въ ней, — наслаждается благополучными послѣдствіями, которыхъ ожидала отъ сего событія для обоюдныхъ сношеній.“ Лордъ Норманби, находившійся въ этомъ собраніи, счелъ необходимымъ объявить, что онъ весьма охотно соглашается желать семейнаго счастья, происходящаго отъ сказанныхъ бракосочетаній семейству Короля Филиппа, но не можетъ согласиться на то, чтобы симъ желаніемъ дана была общая мысль. Такъ какъ его правительство не согласилось на сіе событіе, то онъ не можетъ участвовать въ поздравительной депутаціи, если сія статья не будетъ исключена. Объ этомъ объявленіи доведено было до свѣдѣнія Короля. Вслѣдствіе сего, въ поздравленіи дипломатическаго корпуса упомянуто будетъ о бракосочетаніяхъ испанскихъ только какъ о домашнемъ событіи.

— Сегодня квесторы палаты депутатовъ извѣстили членовъ палаты, что Король будетъ ихъ принимать въ Новый Годъ, по утру, въ Тюльери.

— О состояніи разныхъ партій въ палатѣ депутатовъ носятъ слѣдующіе слухи; министерская партія г-на Гизо имѣетъ 210 членовъ; независимая консервативная г-на Делессера 52; консервативная графа Моле 23; лѣвая сторона и лѣвый центръ Гг. Тьера, Дюпона и Одиллона-Барро 129; крайняя лѣвая сторона и республиканская 81; легитимистская 14; итого 459.

— По послѣднимъ донесеніямъ изъ Алжира отъ 20 Декабря, племена все болѣе и болѣе возвращаются въ прежнія свои жилища. Абд-эль-Кадеръ находился въ Андъ-Цоръ въ отчаянномъ положеніи, такъ какъ всего осталось при немъ только 300 всадниковъ и около 280 пѣхоты, которымъ онъ не въ состояніи даже платить жалованья и доставлять свѣстныхъ припасовъ. Еще въ худшемъ положеніи находится его приверженецъ, Бу-Маза, котораго племя Уледъ-Наилъ, къ коему онъ бѣжалъ, прогналъ отъ себя.

— По распоряженію маршала Бюжо, посланцы Абд-эль-Кадера, задержанные въ Оранѣ, отправлены будутъ въ Тлемзенъ, а оттуда въ мѣстопробывніе депъры эмира. Ожидать должно, что по возвращеніи этихъ посланцевъ, Абд-эль-Кадеръ рѣшится на заключеніе мира. Проектъ о построеніи желѣзной дороги изъ Алжира въ Блиду приводится въ исполненіе. Маршалъ Бюжо распорядился уже на счетъ отвода земли.

— Число европейскаго населенія въ алжирской провинціи, простирается до 72,000 чел., въ Оранской провинціи до 21,000, и въ Константінской провинціи до 12,000, и того до 105,000 человекъ.

— Изба Депутowanych, личаща 150 членовъ, zawiera w swoim gronie: 66 adwokatów i notaryuszków, 7 lekarzy, 44 wojskowych, 52 urzędników, 13 inżynierów cywilnych, 27 członków stanu kupieckiego, 8 właścicieli fabryk, 8 posiadaczy hut, 6 Ministrów, 15 członków instytutu, 5 dyplomatów, 6 literatów, 3 redaktorów dzienników, tudzież 115 właścicieli gruntowych.

— Konsul francuzki Barbet de Jouy, opuścił wyspę św. Maurycego i udał się na wyspę Bourbon, gdzie oczekuje nowych instrukcyi. Według doniesienia z wyspy Bourbon, P. Barbet zanosił już dawniej zażalenie na ubliżenie ze strony władz angielskich. Przy przyjmowaniu Gubernatora, nie dano mu właściwego pierwszeństwa, do jakiego miał prawo; prócz tego, przy jednym urzędowym obiedzie wzniesiono toast na cześć Króla Francuzów i dopiero po toaście dla Xięcia Wellingtona; i dla tego to Konsul nie chciał się znajdować na obiedzie danym na cześć Admirała Dacres, i nie uważał za powinność odwiedzić Admirała.

— Uwolniony z niewoli, Abd-el-Kadera Półkownik Gourbi de Cognard, przybył dnia 16 grudnia z towarzyszami swęj niewoli do Marsylii. Według jego opowiadania, źródła Emira są zupełnie wyczerpane; mała liczba Arabów, która mu towarzyszy, zdaje się być zupełnie zdemoralizowaną i zwątpiałą.

— L'abbé Veysseure, redaktor dziennika *Ami de la Religion*, został Tajnym Radcą Piusa IX.

Dnia 29 grudnia.

W *Gazette de France* czytamy: Wiadomo, że Ciało dyplomatyczne ma zwyczaj wieszować Królowi na Nowy Rok w Tuilleryach. Nuncyusz Papieżki ma zwykle mowę w imieniu swych kolegów. I w tym roku zebrało się ciało dyplomatyczne dla ułożenia owęj mowy, w końcu której znajdowała się wzmianka o małżeństwach hiszpań. „Francya, (powiedziane tam było), cieszy się szczęśliwym skutkiem, jaki ów wypadek dla wzajemnych stosunków gotuje.“ Lord Normanby, który się także na tę konferencyi znajdował, widział się w tym względzie spowodowany do oświadczenia, że wprawdzie bardzo chętnie zgadza się na życzenia familijnego szczęścia, jakie z rzeczonych małżeństw dla familii Króla Filipa wypływa, ale nie może się przychylić, ażeby tym życzeniom powszechną myśl nadawano. Ponieważ rząd jego nie zezwolił na te związki, przeto on nie mógłby być uczestnikiem noworocznej deputacyi, gdyby tego okresu nie wymazano. To oświadczenie udzielono naturalnie Królowi. W skutku tego, powinszowanie Ciąła Dyplomatycznego wspomni o małżeństwach hiszpańskich tylko jako o domowém zdarzeniu.

— Dziś Kwestorowie Izby Deputowanych zawiadomiłi członków Izby, że Król przyjmować ich będzie na Nowy Rok rano w Tuilleryach.

— Krążą następujące wieści o sile stronnictw w Izbie Deputowanych: ministeryjalne, pod sterem P. Guizot, liczy 210 członków; niepodległe zachowawcze pod P. DelleSSERT 52; zachowawcze Hr. Molé 23; lewe i lewego środka PP. Shiers, Dupin i Odillon Barrot 129; ostatecznej lewej strony i republikanów 31; legitymistowskie 14; razem 459.

— Według ostatnich wiadomości z Algieru, pod dniem 20 grudnia, coraz więcej pokoleń wraca do dawnych swych siedzib. Abd-el-Kader znajdował się w Ain Zobra w rozpaczliwym położeniu, gdyż tylko 300 jeźdźców i około 250 piechoty pozostało jeszcze przy nim, którym nawet żołdu nie jest w stanie wypłacić i dobrej żywności dostarczyć. Jeszcze gorzej ma się powodzić jego stronnikowi Bu-Mazie, którego Uled-Nailowie, do których się schronił, wypędzili od siebie.

— Marszałek Bugeaud odesła zatrzymanych w Oranie posłanników Abd-el-Kadera do Tlemsen, a stamtąd do deiry Emira. Spodziewać się należy, że sprawozdanie pomienionych posłanników wywrze wpływ na Emira i skłoni go do pokoju. Droga żelazna między Algierem a Blidah dochodzi do skutku; Marszałek już wydał prawo o wyłączeniu.

— Liczba europejskiej ludności w prowincyi Algieryi dochodzi do 72,000, w prowincyi Oran 21,000, a w prowincyi Konstantynie 12,000, razem 105,000 dusz.

30 Декабря.

Dnia 30 grudnia.

Герцог Монпансье отправляется в половинѣ Февраля съ своею супругою въ Брюссель.

— Турецкій бей прибылъ 25 с. м. въ Тулонъ, гдѣ былъ принять съ величайшимъ великолѣніемъ, и на другой день предполагалъ отправиться въ Тунисъ.

— Въ журналѣ *France* утверждаютъ, что Французскій кабинетъ напрасно старался поселить недоразумѣнія между англійскими министрами; всѣ эти пробы были безуспѣшны. Королева отозвалась, что ей весьма было бы пріятно, если бы Французскій кабинетъ могъ оправдаться, но она сомнѣвается, чтобы это было дѣло возможное.

— Въ *Presse* осуждаютъ поведеніе лорда Палмерстона относительно гр. Монтемолина, утверждая, что только униженіе министра въ дѣлѣ брачныхъ союзовъ въ Испаніи могло побудить его держаться противныхъ прежнимъ мнѣніямъ и покровительствовать парти, съ которою прежде былъ въ борьбѣ.

— Въ продолженіе двухъ послѣднихъ недѣль занимался приготовленіемъ комнатъ въ дворцѣ Королевы Христины на Курсельской улицѣ, и думаютъ, что Королева родительница въ послѣднихъ числахъ Января пріѣдетъ въ Парижъ.

— Когда драма сочиненія г. Понсара, подъ заглавіемъ: „*Agnes de Méran*“, принята была публикою съ большимъ одобреніемъ.

А В Г А И

Лондонъ 28 Декабря.

Королева, послѣ праздниковъ, поѣдетъ въ Бадминтонгоузъ, къ герцогу Вокорту.

— Намъ сообщаютъ изъ Мадрита, что между Королевою Христиною и мужемъ Королевы Изабеллы произошли недоразумѣнія, вслѣдствіе коихъ первая вынуждена будетъ оставить Мадридъ. Вліяніе французскаго посланника, Г. Брессона, все болѣе и болѣе уменьшается. Утверждаютъ, что Королева Изабелла беременна.

— Въ *Morning-Chronicle* утверждаютъ, что лордъ Линкольнъ въ предстоящемъ собраніи парламента, будетъ главою оппозиціи противъ министерства виговъ.

— Лордъ канцлеръ, который по званію своему имѣетъ наблюденіе за театрами столицы, въ отвращеніе безразличности въ малыхъ Лондонскихъ театрахъ, предписалъ удвоить цѣну на послѣдніи мѣ та. Распоряженіе это приведено будетъ въ исполненіе съ 1 Января.

— Въ *Standard* напечатано письмо изъ Контантинополя, въ коемъ предсказываютъ о новомъ разрывѣ между Персією и Оттоманскою Портою. По увѣренію этого журнала, въ Тегерапъ, въ Персію, собирается 40 тысячный корпусъ войска, которымъ будетъ командовать наследникъ престола Аббасъ-Мирза. Корпусъ сей двинется въ Керманшахскую и Могамарскую области, для вытѣсенія оттуда турецкихъ войскъ. Находящійся въ Эрзерумѣ Персидскій комиссаръ, 1-го с. м. отправилъ къ Портѣ ноту, въ коей объявилъ: что если въ теченіи мѣсяца турецкій войска не очистятъ Могамарской об. асти, то это будетъ почитаемо объявленіемъ войны. Ноту сію сообщилъ онъ англійскому и французскому комиссарамъ, послѣ чего, они втроемъ имѣли совѣщанія, въ коихъ турецкій комиссаръ не участвовалъ.

— Число преступниковъ и бродягъ въ Лондонѣ простирается до 80,000. Это классъ жителей выживаетъ ежегодно на 3,000,000 ф. ст. водки.

Б Е Л Г І Я.

Брюссель, 27 Декабря.

Король и Королева придутъ сюда на Новый Годъ, и отъ 1 до 4 часовъ будутъ принимать поздравленія дипломатическаго корпуса, обихъ палатъ, судовъ, военнаго и гражданскаго начальствъ и особъ, имѣющихъ пріѣздъ ко двору.

— Пала а представителей утвердила 24 с. м. государственный бюджетъ; послѣ чего отерочила свои засѣданія по 12-е Января.

— Г. Потомбъ, повезъ въ Берлинъ ратификацію почтовой конвенціи между Бельгією и Пруссією, которая получитъ силу съ 1 Января.

Хиэге Montpensier в половинѣ Іютего выѣзды з маіонкѣ своѣ до Bruxelli.

— Бей Танетаński прѣбылъ 24-го б. м. до Тулону, гдѣ былъ прѣймowanъ з наибѣйшимъ прѣпыхемъ, а заіутрѣ мѣал одплынаѣ до Танету.

— *France* е утрымае, же габинетъ французки напрозно хчалъ взнѣеіе неіпорозумѣеніе в министрствѣ англѣіскіемъ; всыіскіе ловіемъ те забеге оказылі сѣ безску тeczнemi. Крѣлова мѣала ошвѣдчыѣ, же вѣлечбы то ја чѣзыло, гдыбы габинетъ французки мѣгл сѣ усіправедлѣ вѣ, але вѣпѣ, бы то настѣпѣ мгло.

— *Presse* вѣдзі з вѣлкіемъ неізадоволеніемъ постѣпованіе Лорда Palmerston wzglѣdem Hr. Montemolin; czynі оraz уваге, же тыло upokorzenie Mlnistra в справе маіонствъ hiszpańskіch, mгло го прѣывѣсѣ до wyznawania zasad прѣеіwnych і sklonіe do zajmowanіa сѣ stroannictwem, z кѣремъ sam да вѣнѣй walczył.

— Od двѣохъ тыгоднѣ bardzo pilno zajmują сѣ прѣыготowanіемъ pokojѣw в паіаcu Крѣловѣй Krystyny прѣу улѣcy Courcelles, і саіза, же была Rejentka прѣед коісцемъ стycznia прѣыбѣдзіе до Парыжа.

— Nowy dramat P. Ponsard, pod tytułem *Agnes de Méranie* został прѣыjęты з наибѣйшчыми oklaskami.

А Н Г Л І Я.

Лондонъ, 28 grudnia.

Крѣлова по свѣіахъ Божего Narodzenia odwѣдзі Хіеіа Beaufort, в Badminton House.

— Dowiadujemy сѣ з Мадрыту, же помѣдчы Крѣловѣ Krystyną і мѣземъ Крѣловѣй Izabelli засыты неіпорозумѣеніа, в skutku кѣрыхъ пѣрwsza змuszoną бѣдзіе opuścіe Мадрыт. Wplyw P. Bresson, Posła francuzkіego, zaczyna cѣraz bardzѣj upadaѣ. Zapewniają, же Крѣлова Izabella знајудзіе сѣ прѣу надзѣі.

— *Morning-Chronicle* donosi, же Lord Lincoln, на прѣышлѣm zebrańcu парламента, stanіe на czele oppozycji прѣеіw габинетови Wıgѣw.

— Lord-szambelan, кѣты ма надзѣr з urzędu над театрами в стolicy, zapobiegając згоршеніомъ і niemoralności, wydarzającym сѣ на малыхъ театрахъ Londyńskіch, polecіł імъ podwojenіe opłaty od мѣіеsцe послѣднѣйшчыh. Rozkaz ten ма wejśc w wykonane od 1-go stycznia.

— *Standard* umieścіł korrespondencją ze Stambułu, кѣтора заповѣдаѣ nowe неіпорозумѣеніа мѣдчы Persyą і Portą Otomańską. Według tego dzіennіka, Persya згromadza в Teheranie 40,000 wojska, над кѣремъ obejmіe dowѣdztwo Abbas-Mirza, nastѣpca tronu. Armia ta udіe сѣ do Kermanszach і Mohamary, в celu wyіparowanіa wojsk tureckіch з rzeczonych prowincyi. Prѣcz tego kommissarz Perski в Erzerum, przestалъ Porcie нотѣ, podnem 1-m b. m, в кѣрѣj ошвѣдчыа, же jeżeli в прѣеіwіахъ одного мѣіеsца wojska tureckіe не wyjdą з prowincyi Mohamary, uważaѣ to бѣдзіе за wypowiedzenіe wojny. Notę pomіenioną зłożył kommissarzom: англѣіskіemu і francuzkіemu, poczemъ еі trzѣj dyplomacyi мѣіe z sobą kіlka narad, в кѣрыхъ kommissarz turecki нѣ мѣал udziału.

— Liczba zлoчыńcѣw і wлoчыгѣw в Londynie wynoсі 80,000. Klasa та mieszkancѣw wypija rocznѣe 3,000,000 f. szt. wѣdki.

Б Е Л Г І Я.

Bruxella 28 grudnia.

Крѣловска пара wrѣci tu на Новый Rok і od годзі 1-ѣj до 4-ѣj прѣыймowanіe бѣдзіе powіuszowanіa Cіаła Dіпломатycznego, obu Izb, саіѣw, tudzѣj wлadz cywilnyh і wojskowyh, jako теж osѣb прѣдставіonych u двору.

— Izba Reprezentantѣw uchwalіła 24-go b. m. cѣ budzet, а nastѣpnie odroczyła swe posіedzenіa до 12-go stycznia.

— P. Potomb wyjechal do Berlina, з ratyfikacіą konwencyi pocztowej, zawartęj мѣдчы Belgіą і Prussіą, кѣтора з dnіem 1-го stycznia wejdзіe в wykonаніe.

И т а л и я .

Римъ, 23 Декабря.

Кромѣ утвержденныхъ 21 Декабря двухъ кардиналовъ, Папа оставилъ другихъ двухъ *in petto*.

— 19-го числа с. м., возведенный въ достоинство кардинала, Марини, имѣлъ тайную аудіенцію у Папы, и оставилъ дворецъ будучи сильно растроганъ. Новый Римскій губернаторъ, Монс. Грасселини, прибудетъ сюда сегодня изъ Анконы.

— Депутация, назначенная правительствомъ для открытія существующихъ припасовъ хлѣба, съ цѣлю предпринять соотвѣтственный мѣры, для предохраненія здѣшнихъ жителей отъ голода и чрезвычайной дороговизны, вызвала на дняхъ всѣхъ имѣющихъ припасы всякаго рода хлѣба, дабы въ продолженіе 10 дней извѣстили о количествѣ имѣющагося у нихъ хлѣба, съ означеніемъ мѣста, гдѣ онъ хранится. За ложное показаніе по этому предмету, назначенъ штрафъ въ 50—200 скуди.

— На дняхъ обнародовано папское постановленіе, по силѣ коего католики, по поводу настоящей дороговизны деревяннаго масла, уволены отъ употребленія, въ обык. овеинные постыные дни, приправляемыхъ деревяннымъ масломъ кушаньевъ (*Mauro*), а вмѣсто этого дозволено употреблять коровье масло и рыбій жиръ.

24 Декабря.

Кардиналъ Марини, принималъ 21 числа поздравленія римскаго дворянства, высшаго духовенства, чужестранныхъ дипломатовъ и чиновниковъ.

— Мы узнали изъ достовернаго источника, что по повелѣнію Его Святѣйшества, уголовные суды будутъ отдѣлены отъ полиціи, и что судьями имѣющихся открыться уголовныхъ палатъ, будутъ исключительно назначаемы законовѣдцы изъ гражданскаго сословія. Эти суды, для независимости и неподкупности, будутъ назначаемы пожизненно съ соотвѣтственнымъ ихъ степени содержаніемъ. Ихъ засѣданія, съ незначительными исключеніями будутъ публичны. Сверхъ сего, при всякой палатѣ назначенъ будетъ прокуроръ, который долженъ наблюдать за исполненіемъ закона и производствомъ дѣлъ. При полиціи останутся только маловажные проступки. Надѣются, что эти суды открыты будутъ въ одно время съ введеніемъ новаго уголовного уложенія.

И с п а н я .

Мадридъ, 10 Декабря.

Вчера, послѣ полудня, всѣ министры собирались на совѣщаніе, на которомъ, какъ слышно, они условились между собою подать сегодня Королевѣ просьбы объ ихъ увольненіи. Президентъ министровъ Истурисъ, министръ юстиціи Конеха и военный министръ Сансъ, рѣшились не отягчать себя болѣе бременемъ министерскаго портфеля. Г. Монъ, напротивъ того, надѣется, что Королевѣ не удастся найти человека, который могъ бы принять на себя составленіе новаго кабинета. Г. Пачеко, прибывшій сюда за нѣсколько дней предъ симъ, хотя и готовъ пожертвовать отечеству своею собственною независимостію, однакожь не иначе, какъ съ условіемъ, чтобы Королева назначила его министромъ-президентомъ еще до открытія кортесовъ и позволила ему принять въ кабинетъ трехъ прогрессистовъ; но, кажется, и это условіе не хотятъ согласиться ни Королева ни Король, следовательно обѣтается только одинъ Г. Монъ. Впрочемъ публичное мнѣніе требуетъ, не частной перемѣны, но распущенія цѣлаго министерства, а обещанное возвышеніе Г. Мона, считаютъ вообще знакомъ къ новымъ потрясеніямъ. Въ газетахъ утверждаютъ, что ни къ одному изъ теперешнихъ министровъ не питаютъ такой ненависти, какъ къ Г. Мону.

23 Декабря.

Результатъ выборовъ донынѣ слѣдующій: избрано умѣренныхъ 235 чел., прогрессистовъ 74, абсолютистовъ 4, всего 313 человекъ.

— Кортина избранъ въ Севильѣ; также Донъ Педро Гомезъ-де-ла-Серна, послѣдній министръ внутреннихъ дѣлъ при Эспартеро, избранъ въ депутаты.

В ѣ с т н ѣ .

Рымъ, 23 грудня.

Прѣзъ оглошонныхъ в днѣ 21-мъ грудня двѣхъ Кардиналовъ, мianował Оjciecъ św. двѣхъ innych *in petto*.

— Дня 19 б. м. ново-мianowany Кардиналъ Marini miał tajne u Papieża posłuchanie, i mocno wzruszony opuścił pałac. Nowy Gubernator Rzymu, Mons. Grasselini, ma tu dziś przybyć z Ankony.

— Deputacja wyznaczona od rządu dla zbadania obecnychъ запасовъ zboża, w celu powzięcia środkówъ zabezpieczenia na przyszłośćъ mieszkańcówъ tutejszychъ od klęski głodu i wygórowanej drożyzny, wezwala właśnie posiadaczówъ wszelkiego rodzaju запасовъ zbożowych, aby wprzeciągu 10 dni złożyli wykazъ posiadanego zboża, z oznaczeniemъ miejsca, gdzie takowe jestъ zachowane. Na fałszywe podania w tymъ względzie oznaczono karę 50—200 skudów.

— Ogłoszone właśnie zostało postanowienie Papieża, mocąъ którego wierni, z powodu obecnejъ drożyzny oliwy, uwolnieni zostali od używania, w zwykłe dni postowe, przyrządzanychъ z oliwą potrawъ (*Magio*), a dozwolono na to miejsce używaćъ masła i tłuszczówъ.

Dnia 24 grudnia.

Nowo-mianowany Кардиналъ Marini przyjmowałъ dnia 21 nader liczne powińszowania od szlachty Rzymskiej, wyższego duchowieństwa, obecnychъ dyplomatówъ i urzędnikówъ.

— Z dobrego dowiadujemy się źródła, że z rozkazu Ojca św. sądy kryminalne odłączone będą od policji, i że nowo ustanowić się mające trybunały, osadzone będą Sędziami biegłymi w prawie, ze stanu cywilnego. Ci Sędziowie, aby ichъ uczynić niezawisłymi i przekupstwu nieprzystępnymi, mają być stosownie do stopnia swego uposażeni i na dożywocie mianowani. Posiedzenia ichъ, z małymi wyjątkami, mają być publiczne. Прѣзъ tego przy każdemъ sądzie ustanowiony będzie Prokurator, który czuwać ma i nad wykonaniemъ prawъ i nad prowadzeniemъ processówъ. Przy policji pozostaną tylko małe przewinienia policyjne. Spodziewają się, że sądy te utworzone będą jednocześnie z zaprowadzeniemъ nowego kodexu karnego.

H i s z p a n i a .

Мадридъ, 16 грудня.

Wczoraj po południu zebraли się wszyscy Ministrowie na naradę, na której, jakъ слышać, zgodzili się na to, aby dziś wspólnie podać Królowejъ просьbę o swoje uwolnienie. Прѣзъ Ministrówъ, Isturizъ, Ministerъ sprawiedliwości Caneja i Ministerъ wojny Sanzъ postanowili nie przyjmowaćъ jużъ wcale brzemienia teki ministerjalnej. Прѣциwnie zaśъ P. Monъ liczy na to, że Królowejъ nie uda się znaleźć człowieka, któryby się podjąłъ utworzenia nowego gabinetu. P. Pacheco, który tu jużъ od kilku dni powrócił, gotówъ jestъ wprawdzie ofiarować ojczyźnie własną swoją niepodległośćъ, ale tylko pod tymъ warunkiemъ, aby Królowa mianowała go Prezesemъ Rady jeszcze przedъ otworzeniemъ kongressu i dozwoliła mu trzechъ прогрессистовъ przyjąćъ do gabinetu. Zdaje się, że ani Królowa ani Królъ nie chcą na ten warunekъ przystać; такъ więc pozostaje tylko nieustraszony P. Monъ. Зрештą opinia publiczna żąda, nie modyfikacyi, т. j. częściowej zmiany, ale ustąpienia całego ministerstwa, a zapowiedziane wyniesienie P. Monъ uważane jestъ powszechnie za hasło do nowychъ wstrząśnień. Gazety zapewniają, że żaden zъ dotychczasowychъ Ministrówъ nie jestъ takъ powszechnie nienawidzonymъ, jakъ P. Monъ.

Dnia 20 грудня.

Wypadekъ wyborówъ jestъ dotądъ następujący: obrano umiarkowanychъ 235, прогрессистовъ 74, абсолютистовъ 4-хъ; razemъ 313.

— Cortina obrany zostałъ w Sewilli; także Donъ Pedro Gomezъ de la Serna, ostatni Ministerъ sprawъ wewnętrznychъ za Espartero, jestъ Deputowanymъ.

— Слышно, что правительство предписало своему посланнику в Париж (которого также избрали в депутаты), чтобы он Г. Олозага отказал в выдаче паспорта для обратной поездки, в Испанию, и что все власти получили повеление задержать его, если бы он вздумал перейти границу.

— Из Каталонии сообщают: Карлистские партизаны весьма хорошо поступают в посещаемых ими домах, за все платят добросовестно, и состоят из влиятельных людей (*gente fina*). Из сего должно заключать, они что начальники, и ожидают только благоприятного случая, чтобы образовать войско и произвести общее возмущение. Говорят, что многим охотникам, пребывающим еще в своих домах, платят по 8 реалов (48 коп. сер.) в сутки.

ПОРТУГАЛИЯ.

(Из англ. газ.)

На пришедшем в Суутамтон пароходе „Квин“ привезены известия из Лиссабона, от 10-го Декабря, и из Опорта, от 11-го Декабря; они вовсе не оправдывают надежды на скорое решительное торжество королевской партии. Напротив того в них сообщают о немаловажном успехе инсургентов, о котором Лиссабонский корреспондент *Morning Herald* пишет следующее: „Главный корпус инсургентов стоит по-прежнему в Сантаре, а войска Королевы расположены в Картань, и наблюдают оттуда за движениями своих противников. Отряд инсургентов, состоящий большей частью из регулярных войск, стоял, под командою Графа Вилла Реала, в Торрес-Ведрасъ, но был принужден отступить пред отрядом в 600 человек, посланным Маршалом Салданья под начальством Полковника Лапы, и очистив Кальдасъ и Алькобасу, занял позицию в Леирин. Между тем дас-Антасу удалось отклонить внимание Салданьи фальшивою вылазкою, которая заставила последнего думать, что неприятель намерен вступить в генеральное сражение пред Сантаремом, и он отрядил из Сантарема корпус в 2000 человек, в том числе 160 кавалеристов, под предводительством Графа Бомфима. Бомфиму приказано было занять Марсель кий Мостъ и воспрепятствовать переходу отряда в 500 человек, который старался, под командою Полковника Феррейры, войти в тыл Сантарема, чтобы отрезать сообщения. Но Бомфим, узнав, что Феррейра уже соединился с Лапою, выступил для их преследования. Между тем Вилла-Реаль находился в Уремъ, в Беирской Провинции, и защищался в старом, разрушенном форте против нападений Лапы и Феррейры, которые были отражены им с потерей. Как слышно, инсургенты овладели затѣм городом Санктъ-Убесомъ и владѣют теперь Алемтежемъ и Алгарвию, за исключением Эльваса и берега Тага, лежащего прямо против Лиссабона. Граф Малло (?) начальствует инсургентами в Эворъ, и Баронъ Альмаренъ привел Коимбру в хорошее оборонительное состояние.—Роялисты утѣшаются, съ своей стороны, въ этихъ неудачахъ, известнымъ взятиемъ Валенсы до Миньо. Въ *Diario* рассказывают, что тамъ захватили 98 тяжелыхъ орудий, 25 полевыхъ орудий и гаубицъ, 6 мортиръ, 5,600 ядеръ, 2,872 картечи, 180,000 патроновъ и 400 бочекъ пороха.

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 16 Декабря.

11-го числа с. м. верхний визирь получил собственноручное письмо Султана, коимъ онъ уведомляет его о рождении сына, который нареченъ Мехмедъ-Зия-Эдъ. Рождение юного принца будутъ праздновать съ обычною торжественностью,

— Слыша, что rząd polecił Posłowi swemu w Paryżu (który także obrany został Deputowanym), aby P. Olozaga odmówił paszportu na powrót do Hiszpanii, i że wszystkie władze otrzymały rozkaz przytrzymania go, gdyby przekroczył granicę.

— Piszą z Katalonii: Partyzanci karlistowscy bardzo dobrze obchodzą się w domach, które nawiedzają, płacą sumiennie za wszystko, i składają się z ludzi przywoitych (*gente fina*). Z tego powodu sądzić należy, że to są po większej części naczelnicy i czekają tylko na pomyślną sposobność do uorganizowania wojska i wykonania zamachu. Słychać, że wielu ludziom, przebywającym jeszcze w swoich domach, płacą dziennie po 8 realów (48 kop. sr.).

PORTUGALIA.

(Z gazet angielskich).

Parostatkiem *Queen*, który zawinął do Southampton, otrzymano wiadomości z Lizbony pod d 10 a z Oporto pod d 11 Grudnia. Wiadomości te nie usprawiedliwiają bynajmniej nadziei powziętej o prędkim i stanowczym triumfie stronnictwa Królowej. Owszem, dowiadujemy się z nich o znacznym powodzeniu rokoszan, o którym Lizboński korespondent gazety *Morning Herald* pisze co następuje: „Główny korpus rokoszan stoi, jak uprzednio, w Santarem, a wojsko Królowej rozłożyło się w Kartanie i daje ztamtąd baczenie na poruszenia swoich przeciwników. Oddział rokoszan, składający się po większej części z wojsk nieregularnych, znajdował się pod dowództwem Hrabiego Villa-Reala, w Torres-Vedras, ale był zmuszony do cofnięcia się przed oddziałem 600 ludzi, wysłanym przez Marszałka Saldanha, pod dowództwem Półkownika Lapa; poczem oswojodziwszy Caldas i Alkobas, zajął stanowisko w Leira. Tymczasem udało się dас-Антасowi odwrócić uwagę Saldanhy przez fałszywą wycieczkę, która dała powód do myślenia temu ostatniemu, że nieprzyjaciel zamierza stoczyć walną bitwę przed murami Santarem, a tymczasem wyprawie z tego obłożonego miasta korpus rokoszan złożony z 2,000 ludzi, a w tej liczbie 160 jazdy, pod dowództwem Hrabiego Bomfima. Bomfim otrzymał był rozkaz osadzenia mostu w Marcelli, ażeby nie dopuścić przejścia oddziałowi z 500 ludzi który usiłował, pod dowództwem Półkownika Ferreiry, zająć stanowisko w tyle Santarem, dla przecięcia wszelkiej komunikacji powstańcom; ale powziawszy wiadomość, że Ferreira złączył się już z Lapą, udał się w pogon za nimi. Tymczasem Villa-Real stał w Urem, w prowincyi Beira, i bronił się w starzej rozwalonej warowni przeciw napadom Lapy i Ferreiry, którzy uareście za nadejściem z tyłu Bomfima, zostali odparci ze stratą. Rokoszanie, jak słychać, opanowali niezwłocznie miasto St. Ubes i posiadają obecnie Alemnjejo i Algarbią, prócz miasta Elvas i brzegu rzeki Tagu, leżącego wprost na przeciw Lizbony. Hrabia Mallot dowodzi rokoszanami w Eworze, a Baron Almargem doprowadził Koimbę do dobrego stanu obrony. Rójaliści, ze swojej strony, starają się pocieszać w tych niepowodzeniach wiadomem już zdobyciem twierdzy Valence-de-Minho. W gazecie *Diario* głoszą, że zabrano w tém mieście 98 ciężkich dział, 25 dział polowych i haubic, 6 moździerzy, 5,600 kul działowych, 2,872 kartaczy, 180,000 ładunków i 4,000 beczek prochu.

ТУРЦИЯ.

Константинополь, 16 грудня.

Дня 11-го с. м. Великий Везир odebrał własnoręczne pismo Sultana, donoszące mu o narodzeniu syna, któremu imię Mehmed-Zia-ed. Urodziny młodego Xięcia obchodzone będą ze zwykłą uroczystością.